

„Człowiek, który swój adwokacki zawód traktował jak służbę i jak wyzwanie. Służył zawsze gnębionym i poniżonym. Doskonały mówca, władca słowa, bezlitosny dla zła i pełen szacunku dla poglądów przeciwnika. Był w pełnym znaczeniu tego słowa człowiekiem idei, bez oglądania się na koniunkturalne mody. I był lojalnym przyjacielem, na którego można było liczyć w złych chwilach, a zarazem barwnym, dowcipnym, uroczym kompanem. Kochał życie i umiał z niego korzystać.”

przyjaciele Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Bronisław Geremek, Jan Lityński, Tadeusz Mazowiecki, „Gazeta Wyborcza”

„Znakomity prawnik i adwokat, nobilitował zawód piękną postawą moralną. Bardzo często zabierał głos w ważnych debatach publicznych, a jego opinia liczyła się niezwykle mocno. Od roku 1989 jako jeden z najwybitniejszych parlamentarzystów, wspomagał twórczo i kompetentnie budowę odrodzonej Rzeczypospolitej, zwłaszcza jej prawodawstwo.”

Tomasz Wołek, „Życie”

„Śmierć Edka dopisuje się do coraz dłuższej listy polskich narodowych strat. (...) Do tych, którzy zrobili już wszystko, co przywoici ludzie powinni w życiu zrobić, ale którzy mogli – choćby w Trybunale Stanu – wyznaczyć swoim doświadczeniem i autorytetem praktyczne granice między dobrem i złem, między tym, co w polityce wolno i czego nie wolno robić. (...) ubywa mi z widzialnego świata kolejna postać wielkiego kalibru.”

Piotr Nowina-Konopka, „Wprost”

„Edward Wende był wielkim patriotą, wybitnym prawnikiem. Z przeciwnikami polemizował z wielką klasą, nikogo nie raniąc. To był prawdziwy arbiter politycznej elegancji.”

Lech Wałęsa, „Wprost”

„Jako adwokat był (...) niebywale odważny. Także poza salą sądową. Gdy przyjeżdżał do nas do więzienia, wymuszał na naczelnikach korzystne dla

nas decyzje. Wnosił od nas grypsy. Nie wszyscy mieli tyle odwagi w tamtych czasach.”

Leszek Moczulski, „Wprost”

„To był bardzo przywoity człowiek, ogromnie zaangażowany w sprawy niepodległości Polski. Nie poniżał nikogo, nawet swoich przeciwników, a wielką moralną jego sprawą był proces księdza Popietuszki, którego był bardzo bliskim przyjacielem.”

Tadeusz Mazowiecki, „Życie”

„Człowiek o wielkiej prawości, o niezłomnych przekonaniach, zawsze uczciwy, wybitny prawnik i król życia. Można go scharakteryzować jako człowieka wielkiej prawości charakteru, o niezłomnych przekonaniach. W życiu politycznym postępował zawsze uczciwie i do śmierci dochował wierności tym wartościom”

Tadeusz de Virion, „Życie”

Fundusz im. E. J. Wende istnieje i rozwija się wyłącznie dzięki hojności firm i osób prywatnych. Wpłaty prosimy kierować na konto:

FdP – Fundusz im. E.J. Wende | BIŚE S.A. III O/Warszawa | ul. Dubois 5A | Warszawa | 13701037-0170640209906

Darczyńcy Funduszu w 2003 roku:

Bank BIŚE S.A | Business Centre Club - Marek Goliszewski | Wydawnictwo C.H. Beck | Okręgowa Rada Adwokacka w Szczecinie |

Pociej, Dubois i Wspólnicy Kancelaria Prawna | Presspublica Sp. z o.o. | Przedsiębiorstwo Komunalne S.A. w Wieruszowie |

i osoby prywatne:

Andrzej Blikle | Paweł Ciećwierz | Stefan Jacyno | Tomasz Kwieciński | Małgorzata i Tomasz Wardyńscy | Katarzyna i Jakub Wende |

Agnieszka Wende Wuensche | Tomasz Zasacki | Włodzimierz Szoszek | Piotr Wende | Wiesław Szczepiński | Mikołaj Szymborski |

Projekt logo i folderu www.luxsfera.pl

„Salus rei publicae suprema lex esto”

NAGRODA IM. EDWARDA J. WENDE

Nagroda im. Edwarda J. Wende została ustanowiona w 2003 roku z inicjatywy Rodziny przez Fundację dla Polski, w celu uhonorowania pamięci Edwarda J. Wende – adwokata – w czasach PRL obrońcy politycznie prześladowanych, po 1989 roku senatora i postać III RP, niezależnego w poglądach i odważnego w ich głoszeniu.

RZECZPOSPOLITA

Patronem prasowym i partnerem Nagrody jest **Rzeczpospolita** i jej wydawca Presspublica Sp. z o.o., Pl. Starynkiewicza 7/9, 02-015 Warszawa.

Gospodarz Nagrody im. E.J. Wende – **Fundacja dla Polski** została utworzona w 1990 roku z inicjatywy i przy wsparciu Fondation de France. Wspiera różnorodne formy aktywności społecznej, służące rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego. Jedną z form działań Fundacji jest prowadzenie funduszy powierzonych, jakim jest Fundusz im. E.J. Wende.

Szczegółowe informacje można otrzymać:

Fundacja dla Polski | ul. Szpitalna 5/5, 00-031 Warszawa, tel. (22) 8289128, faks (22) 8289129, e-mail: fdp@fdp.org.pl www.fdp.org.pl

Regulamin Nagrody im. Edwarda J. Wende (fragmenty)

Nagroda jest przyznawana prawnikom i osobom zaangażowanym w działalność publiczną za szczególne dokonania na polu krzewienia i podnoszenia kultury prawnej, realizacji idei państwa prawa oraz za działania mające na celu zachowanie i rozwój tak polskiego, jak europejskiego dorobku prawnego, umacnianie demokracji i miejsca Polski w Europie.

Nagroda przyznawana jest osobom fizycznym, które:

- działają zgodnie z zasadami etyki zawodowej i profesjonalizmu,
- w swojej działalności wyróżniły się odwagą cywilną i niezłomnością zasad,
- bezinteresownie działają na rzecz dobra publicznego.

Nagrodę przyznaje powołana w tym celu

Kapituła w składzie:

Jan Nowak-Jeziorański

Władysław Bartoszewski

Czesław Bielecki

Tadeusz Wolfowicz

Stanisław Rymar

ks. Zdzisław Tranda

ks. Jan Sikorski

Tomasz Wardyński

Piotr Wende

Agnieszka Wende-Wuensche

Jakub Wende

Małgorzata Wende

Krystyna Chrupek

przedstawiciel Fundacji dla Polski

Laureaci kolejnych edycji Nagrody zostają honorowymi członkami Kapituły.

Kandydatów do Nagrody mogą zgłaszać wszyscy zainteresowani.

Zgłoszenie Kandydata do Nagrody powinno zawierać:

- 1) imię, nazwisko oraz miejsce pracy,
- 2) adres kandydata,
- 3) imię i nazwisko osoby lub nazwę organizacji/institucji zgłaszającej kandydata,
- 4) opis działalności kandydata oraz uzasadnienie kandydatury wraz z ewentualnymi opiniami innych podmiotów o jego działalności.

„Byłem obrońcą księdza Jerzego i będę nim nadal. (...) Zobowiązuje mnie do tego nie tylko wzgląd na pamięć księdza Jerzego i Jego dobre imię, ale i zasady elementarnej przyzwoitości obrony człowieka, który już sam bronić się nie może”.

Fragment wystąpienia Edwarda J. Wende w Sądzie Wojewódzkim w Toruniu w procesie o zabójstwo ks. Jerzego Popiełuszki

Edward Joachim Wende

Urodził się w Warszawie, 16 sierpnia 1936 roku, jako syn Edwarda Karola – adwokata i Anieli Karoliny z Ziółkowskich – historyka. Wojnę i okupację przeżył w Warszawie, dopiero po Powstaniu Warszawskim przeniósł się z rodzicami do Kalisza – rodzinnego miasta matki. W roku 1953 zdał maturę w męskim gimnazjum im. Adama Asnyka. Ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Wrocławskim.

W Warszawie odbył aplikację sądową i adwokacką zakończoną w roku 1976 egzaminem adwokackim. Specjalizował się w sprawach karnych i prawie rodzinnym.

W latach siedemdziesiątych bronił robotników Ursusa, w osiemdziesiątych występował jako obrońca w trudnych procesach poli-tycznych działaczy opozycyjnych, między innymi: Bronisława Geremka, Janusza Onyszkiewicza, Klemensa Szaniawskiego, Leszka Moczulskiego, księdza Jerzego Popiełuszki oraz wielu innych. Bezinteresownie bronił ludzi niewinnych w czasach, w których niewielu potrafiło wykazać się taką odwagą i determinacją.

W słynnym procesie zabójców księdza Jerzego w Toruniu był pełnomocnikiem oskarżycieli posiłkowych – rodziny księdza i Waldemara Chrostowskiego. Tę samą rolę pełnił potem w procesie generałów SB W. Ciastonia i Z. Płatka.

W roku 1989 został wybrany na Senatora III RP z Ziemi Kaliskiej. Pozostał senatorem II kadencji i został wybrany posłem w III kadencji Sejmu RP. Był członkiem senackiej Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Praw Człowieka i Praworządności, Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych, członkiem Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych Sejmu, wiceprzewodniczącym Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej, członkiem międzyparlamentarnej Grupy Polsko-Litewskiej. Był członkiem Rady Regionalnej Unii Wolności oraz jej Rady Krajowej.

W 1991 roku został pierwszym po 50 latach Konsulem Honorowym Wielkiego Księstwa Luksemburg w RP. W 1995 pełnił funkcję pełnomocnika sztabu wyborczego Lecha Wałęsy. Był dwukrotnie powoływany na stanowisko sędziego Trybunału Stanu.

Na przełomie lat 2001 i 2002 przygotowywał się do pracy w Instytucie Pamięci Narodowej w charakterze doradcy dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Te plany przerwała choroba.

27 maja 2002 został odznaczony przez Prezydenta RP Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, „Polonia Restituta”.

Zmarł, po ciężkiej chorobie, 28 maja 2002 roku.

Jan Rokita

Posel, prawnik, krakowianin. Kiedy miał 21 lat trafił na zebranie Niezależnego Zrzeszenia Studentów i po miesiącu został wybrany jego szefem.

Obecnie Przewodniczący Klubu Poselskiego Platformy Obywatelskiej oraz członek Sejmowej Komisji Śledczej.

Bezprawnie aresztowany podał komunistyczną Służbę Bezpieczeństwa do sądu i... wygrał. Szef URM-u w rządzie H. Suchockiej: stworzył projekt reformy państwa oddający kompetencje samorządom. „Jest absurdem, żeby latarnią z ulicy Szewskiej zarządzało ministerstwo w Warszawie” - napisał wtedy do swoich wyborców.

W poprzedniej kadencji przewodniczył Sejmowej Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych, która przyjęła 66 ustaw ułatwiających walkę z przestępcami. Ich

uchwalenie oznacza między innymi powstanie pogromcy gangów – Centralnego Biura Śledczego, uzależnienie pensji policjanta od skuteczności w łapaniu przestępców i łatwiejsze odnajdywanie skradzionych samochodów. J. Rokita pracuje dla Krakowa: razem z przyjaciółmi rozpoczął Program Przeciwdziałania Przemocności Młodzieży; doprowadził do przyznania funduszy na wały przeciwpowodziowe na Wiśle i Festiwal Kraków 2000. Pomagał w trudnych rozmowach z inwestorami: dzięki temu powstało prawie 2 tysiące nowych miejsc pracy w Małopolsce. Jest zwolennikiem zawieszenia finansowania partii politycznych z budżetu państwa i zniesienia immunitetu poselskiego. Przyjaciele cenią go za oddanie, poczucie humoru i... talenty kulinarne. Żonaty, ma córkę Kasię.

Laureat I edycji Nagrody im. Edwarda J. Wende

„Chcę też wyrazić nadzieję, że jednak są w Polsce odważni prokuratorzy i niezawisli sędziowie, którzy nie ulęką się sformułować oskarżeń wobec osób stojących na najwyższych stanowiskach w państwie, jeżeli udowodni im się przestępstwo. Tak jak są odważni policjanci, jak są odważni żołnierze, jak są odważni strażacy. (...) Są to zawody, które ex definitione wymagają odwagi. Myślę, że do takich zawodów może należeć również zawód posła (...)”.

z wystąpienia E.J. Wende w czasie debaty nad poselskim projektem uchwały w sprawie powołania Komisji Śledczej do zbadania procesów rozprawiania majątkiem byłej PZPR w lipcu 2000 roku